

Στον **ΒΑΣΙΛΗ ΣΚΟΥΡΗ**
v.skouris@realnews.gr

Σταδιακή άρση των αδικιών, με ενίσχυση των κατώτερων στρωμάτων αλλά πλέον και της μεσαίας τάξης, προαναγγέλλει με τη λήξη του μνημονίου ο **Ευκλείδης Τσακαλώτος**, ταυτόχρονα όμως προειδοποιεί πως η κυβέρνηση δεν σκοπεύει να εκτροιάσει δημοσιονομικά τη χώρα, ώστε να επιστρέψουμε στο στρεβλό περιβάλλον που υπήρχε πριν από το 2008. Ο υπουργός Οικονομικών, μάλιστα, με συνέντευξή του στη **Realnews**, κάνει λόγο για ελαφρύνσεις εντός του 2018 σε ελεύθερους επαγγελματίες και απασχολούμενους, ενώ τάσσεται υπέρ του να συμπεριληφθεί στο εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο η αύξηση του κατώτατου μισθού. «Η κυβέρνησή μας έχει ένα σχέδιο που είναι αξιόπιστο και προς τα έξω και προς τα μέσα», επισημαίνει χαρακτηριστικά και διαμνύει πως «όσο πιο καθαρή η έξοδος, τόσο πιο καθαρό το σήμα προς τα έξω, αλλά και προς τα μέσα, ότι πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στο ελληνικό πολιτικό σύστημα, στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και στην κοινωνία γενικότερα ότι μπορούν να σταθούν στα πόδια τους». Ο Ευκλ. Τσακαλώτος λαμβάνει αποστάσεις από τις επιθέσεις της κυβέρνησης σε όσους τάσσονται υπέρ της πιστοληπτικής γραμμής στήριξης και κυρίως στον **Γιάννη Στουρνάρα** («δεν έχω την άποψη ότι όποιος διαφωνεί με εμένα έχει δόλιο σκοπό», αναφέρει χαρακτηριστικά), αν και αφήνει αιχμές κατά του διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος: «Ο Γ. Στουρνάρας, όσα χρόνια τον γνωρίζω, είναι πολιτικό on και δεν έχω προσέξει να έχει μια φυσική ροπή αποφυγής της δημοσιότητας». Εκτιμά, δε, ότι πρόθεση του ΔΝΤ είναι να παραμείνει στο ελληνικό πρόγραμμα, ενώ αφήνει ανοιχτό το θέμα να έρθει η αύξηση του αφορολόγητου έναν χρόνο νωρίτερα. «Οχι μόνο θα εξαντλήσουμε την κοινοβουλευτική θητεία, αλλά θα ζητήσουμε και την εντολή για να συνεχίσουμε», σημειώνει ερωτώμενος για τον χρόνο των εκλογών, ενώ αρνείται τον τίτλο του «δελφίνου»: «Αισθάνομαι βασικά πανεπιστημιακός. Εξάλλου, ο Αλέξης είναι νεότερός μου, με πολύ επιτυχημένη πολιτική πορεία, νομίζω ότι οι "επίγονοί του" θα προέρχονται από τη νέα γενιά, όπου εκκολάπεται ένα πολύ σημαντικό -πολιτικά και πνευματικά- πολιτικό δυναμικό για τη ριζοσπαστική Αριστερά», αναφέρει χαρακτηριστικά.

■ **Το τελευταίο διάστημα γίνεται μεγάλη συζήτηση για την πιστοληπτική γραμμή στήριξης. Θεωρείτε ότι το θέμα είναι ανοιχτό; Υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί η ελληνική κυβέρνηση να τη ζητήσει; Ή θα επιμείνετε υπέρ της καθαρής εξόδου;**

Οι παράμετροι της εξόδου μας προσδιορίστηκαν στην απόφαση του Eurogroup του Ιουνίου του 2017. Εκεί αποφασίστηκε η δημιουργία του αποθέματος (buffer) -το οποίο θα χτιστεί τόσο με εκταμιεύσεις από τον ESM

Ευκλείδης Τσακαλώτος Υπουργός Οικονομικών

«Η κυβέρνησή μας έχει ένα σχέδιο που είναι αξιόπιστο και προς τα έξω και προς τα μέσα»

«Θα υπάρξει από τον Αύγουστο μια σταδιακή άρση των αδικιών και μια ενίσχυση των κατώτερων στρωμάτων, αλλά πλέον και της μεσαίας τάξης, λόγω και των περισσότερων βαθμών ελευθερίας που θα έχουμε»

όσο και από τις εξόδους μας στις αγορές- για να βοηθήσει την Ελλάδα μετά τον Αύγουστο του 2018. Και σε αντίθεση με τις αποφάσεις του Eurogroup, το φθινόπωρο του 2014, στη δική μας περίπτωση δεν υπάρχει καμία αναφορά σε προληπτική γραμμή πίστωσης. Για τον απλούστατο λόγο ότι η μία στρατηγική υποκαθιστά την άλλη, δεν τη συμπληρώνει.

■ **Ωστόσο, υπέρ της πιστοληπτικής γραμμής τάσσονται δυνάμεις όπως η αξιωματική αντιπολίτευση, ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος, ξένοι αξιωματούχοι, πρώην πρωθυπουργοί, όπως ο Κώστας Σημίτης, και άλλοι. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, κ. υπουργέ;**

Δεν έχω την άποψη ότι όποιος διαφωνεί με εμένα έχει απαραίτητα κάποιο δόλιο σκοπό. Είναι εύλογο ότι νοήμονες άνθρωποι μπορούν να διαφωνούν με ταξί τους. Θεωρώ ότι ο διοικητής υπερβάλλει για το κόστος που θα έχουν οι τράπεζες από το waiver (το οποίο μπορεί να αφαιρεθεί από την ΕΚΤ αν δεν είμαστε σε προληπτική γραμμή) και επίσης ότι δεν υπολογίζει σωστά ότι μια τέτοια στρατηγική θα χαλάρωνε την πίεση πάνω στις τράπεζες ως προς την αντιμετώπιση του ζητήματος των «κόκκινων» δανείων. Αντιθέτως, όσο πιο καθαρή η έξοδος τόσο πιο καθαρό το σήμα προς τα έξω, αλλά και προς τα μέσα, ότι πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στο ελληνικό πολιτικό σύστημα, στον

δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και στην κοινωνία γενικότερα ότι μπορούν να σταθούν στα πόδια τους. Με άλλα λόγια, ο στόχος κάθε προγράμματος είναι να βγεις από το πρόγραμμα.

■ **Σας προβληματίζουν οι αρνητικές συνέπειες από μία πιθανή αναταραχή στις αγορές, η οποία επηρεάζει αρνητικά τις τιμές των ομολόγων; Πόσο μάλλον μετά την αβεβαιότητα που έχει προκληθεί από το εκλογικό αποτέλεσμα στην Ιταλία. Πώς θα αμυνθεί η Ελλάδα σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο;**

Η κάθε οικονομία προφανώς ευνοείται από σταθερές αγορές και αντιμετωπίζει δυσκολίες σε περιόδους αστάθειας. Σε εμάς θα δουλέψει ευνοϊκά και η συμφωνία για το χρέος, συμπεριλαμβάνοντας και τον γαλλικό μηχανισμό (τη ρήτρα ανάπτυξης που έλεγε παλιά ο ΣΥΡΙΖΑ), αλλά και η επιτυχία των βραχυπρόθεσμων μέτρων που έχει ήδη μετατρέψει ένα κομμάτι του χρέους από κυμαινόμενα επιτόκια σε σταθερά. Τέλος, η κυβέρνηση μας έχει ένα σχέδιο που είναι αξιόπιστο και προς τα έξω και προς τα μέσα. Το ιταλικό αποτέλεσμα αποδεικνύει ότι μια στρατηγική που καλύπτει τις αγορές αλλά όχι τις ανάγκες της κοινωνίας (για θέσεις εργασίας, για μείωση της φτώχειας κ.λπ.), τελικά, δεν είναι ούτε αξιόπιστη αλλά ούτε και βιώσιμη.

■ **Το τελευταίο διάστημα βρισκόμαστε ενώπιον μιας μεγάλης αντιπαράθεσης μεταξύ της κυβέρνησης και του διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος. Πιστεύετε ότι ο Γ. Στουρνάρας ξεπερνά τον θεσμικό του ρόλο; Και τι πρέπει να γίνει;**

Ο Γ. Στουρνάρας, όσα χρόνια τον γνωρίζω, είναι πολιτικό ον και δεν έχω προσέξει να έχει μια φυσική ροπή αποφυγής της δημοσιότητας. Νομίζω ότι η Διοίκηση της ΤτΕ οφείλει να βρει μια καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στην -αδιαμφισβήτητη- ανεξαρτησία της, στα θέματα που είναι στην άμεση αρμοδιότητά της και στον επικουρικό ρόλο στις επιλογές της εκάστοτε δημοκρατικά εκλεγμένης κυβέρνησης. Η ύπαρξη μιας τέτοιας ισορροπίας θα βοηθήσει στην άμβλυνση των εντάσεων μεταξύ ΤτΕ και κυβέρνησης.

■ **Η κεντρική ιδέα του ελληνικού αναπτυξιακού σχεδίου που θα καταθέσετε τον Απρίλιο ποια είναι, κ. υπουργέ;**

Το αναπτυξιακό σχέδιο θα περιγράψει ένα μοντέλο ανάπτυξης πολύ μακριά από αυτό που μας έφερε στην κρίση. Η κεντρική ιδέα είναι ότι απομακρυνόμαστε από μία προσέγγιση που στηρίζεται αποκλειστικά σε μεγάλα επενδυτικά σχέδια και απλώς ελπίζουμε να συμπαρασύρουν και την υπόλοιπη οικονομία. Κατευθυνόμαστε σε μία προσέγγιση σύμφωνα με την οποία θα δημιουργείται ένα ευρύ πλέγμα οικονομικής δραστηριότητας που θα αποτελείται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καινοτόμες επιχειρήσεις, επιχειρήσεις κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, αλλά και μεγάλες επενδύσεις με στόχο τη στήριξη της επιχειρηματικότητας. Παράλληλα, θα υπάρξει ενίσχυση του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου και ενίσχυση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού. Βασική παράμετρος είναι ο ολιστικός σχεδιασμός, που λαμβάνει υπόψη την επίδραση μιας επένδυσης σε υποδομές σε όλους τους άλλους παραγωγικούς τομείς ή τομείς υπηρεσιών (γεωργία, κτηνοτροφία, μεταποίηση, τουρισμό κ.λπ.) και πώς είναι δυνατόν αυτά τα οφέλη από τις αλληλεπιδράσεις, οι θετικές εξωτερικότητες που λέμε οι οικονομολόγοι, να μεγιστοποιηθούν. Η προσδοκία είναι ότι όλα αυτά θα έχουν πολλαπλασιαστικά οφέλη, καθώς σε τέτοιου είδους οικονομικές διαδράσεις το τελικό αποτέλεσμα είναι πάντα μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών.

■ **Η έξοδος από το μνημόνιο θα σηματοδοτήσει ένα περιβάλλον παροχών, όπως ακόμα και στελέχη του κυβερνώντος κόμματος ζητούν;**

Είναι προφανές ότι θα υπάρξει από τον Αύγουστο μια σταδιακή άρση των αδικιών και μια ενίσχυση των κατώτερων στρωμάτων αλλά πλέον και της μεσαίας τάξης, λόγω και των περισσότερων βαθμών ελευθερίας που θα έχουμε. Αλλά είναι επίσης προφανές ότι δεν σκοπεύουμε να εκτροχιάσουμε δημοσιονομικά τη χώρα, ώστε να επιστρέψουμε στο στρεβλό περιβάλλον που υπήρχε πριν από το 2008 και που μας οδήγησε στην κρίση και στο οποίο τα ανώτερα στρώματα πλήρωναν εθελοντικά φόρους, οι εκάστοτε κυβερνήσεις αδιαφορούσαν για μια μακροχρόνια προοπτική και για τη χρηστή διοίκηση και αναπαράγονταν δίνοντας παροχές αποκλειστικά στην εκλογική τους πελατεία.

■ **Με την έξοδο από τα μνημόνια να αναμένουμε μείωση των φόρων; Και σε τι επίπεδο; Και όντως θα προχωρήσετε εντός του 2018 σε αύξηση του κατώτατου μισθού;**

Όπως ξέρετε, έχουμε ήδη ψηφίσει φοροαπαλλαγές 3,5 δις. στο τελευταίο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα. Ετσι, ο δημοσιονομικός χώρος που δημιουργείται -μέσω και της πάταξης της φοροδιαφυγής- θα έχει καθοριστεί μέσα στο επόμενο έτος με ποια μέτρα θα εξειδικευθεί και σε ποιες κατηγορίες

θα υπάρξουν ελαφρύνσεις. Θα μπορούσα, για παράδειγμα, να αναφέρω τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αυτοαπασχολούμενους που έχουν επιβαρυνθεί το τελευταίο διάστημα. Όπως είπαμε και παραπάνω, ένα συνολικό αναπτυξιακό σχέδιο που δεν συμπεριλαμβάνει τις ανάγκες του κόσμου της εργασίας δεν θα είναι ούτε αξιόπιστο ούτε βιώσιμο. Για αυτό κοιτάμε ως ένα μέρος της λύσης τη σταδιακή αύξηση του κατώτατου μισθού. Επιπλέον, μια τέτοια αύξηση ταιριάζει με ένα αναπτυξιακό μοντέλο που δεν θα βασίζεται σε χαμηλούς μισθούς και άθλιες εργασιακές σχέσεις.

■ **Θεωρείτε κλειδί για το μέλλον τη μείωση του χρέους; Η Ελλάδα τι επιδιώκει; Και το χρέος θα μειωθεί ανεξαρτήτως της παραμονής ή όχι του ΔΝΤ στο πρόγραμμα;** Οι βασικές παράμετροι αποφασίστηκαν τον Ιούνιο του 2017. Είμαστε σε φάση εξειδίκευσης αυτών των αποφάσεων και αρκετά σύντομα θα δούμε το αποτέλεσμα.

■ **Εκτιμάτε ότι το ΔΝΤ θα παραμείνει στο πρόγραμμα; Και είστε υπέρ της παραμονής του; Πόσο πιθανό θεωρείτε η αύξηση του αφορολόγητου να έρθει έναν χρόνο νωρίτερα;**

Το ΔΝΤ έχει ενεργό ρόλο και θετική συμμετοχή στις συζητήσεις για το χρέος και, από ό,τι φαίνεται, η πρόθεσή του είναι να παραμείνει στο πρόγραμμα. Αλλά, από την άλλη, όπως όλοι ξέρουμε, πάντα είναι σκληρό στις διαπραγματεύσεις του. Πάντως, τον τελευταίο καιρό, κάνει πιο εποικοδομητικές συζητήσεις και δεν νομίζω ότι μετά τις δημοσιονομικές μας επιδόσεις τα τελευταία 3 χρόνια θα επιμένει στην άποψη ότι το πρωτογενές πλεόνασμα για το 2019 θα πέσει στο 1,5%, όπως προβλέπει τώρα.

■ **Μείωση των πλεονασμάτων για τα επόμενα χρόνια απαιτείται; Σκέφτεστε να επαναδιαπραγματευθείτε;**

Από το 2015 διαπραγματευτήκαμε και καταφέραμε να μειώσουμε σημαντικά τους δημοσιονομικούς στόχους των προηγούμενων κυβερνήσεων. Στο προσεχές διάστημα, όμως, όπως έχω ξαναπεί, εργαζόμαστε στο πλαίσιο των δημοσιονομικών στόχων που διαπραγματευτήκαμε. Είναι δύσκολο και δεν θα ήταν αυτοί οι στόχοι η δική μας επιλογή, αλλά πρέπει να το διαχειριστούμε. Τώρα αν, στο πλαίσιο μιας μεγάλης αναπτυξιακής πρωτοβουλίας στην Ευρώπη, υπό την ώθηση του Εμανουέλ Μακρόν, μπορούμε να ελαφρύνουμε αυ-

τούς τους περιορισμούς, τότε γιατί όχι; Υπάρχουν πολλές ιδέες στο τραπέζι υπέρ ενός σταθεροποιητικού Προϋπολογισμού που θα δουλεύει είτε μέσω επενδύσεων (όπως συμβαίνει στη Γαλλία), είτε μέσω επιδομάτων ανεργίας (όπως συμβαίνει στην Ιταλία). Μετά από 30 χρόνια νεοφιλελευθερισμού, δημιουργείται ευτυχώς μια κοινή πεποίθηση για το ότι τα μέτρα κατά της ανισότητας προάγουν την ανάπτυξη. Ακόμη και το ΔΝΤ ανέφερε πρόσφατα ότι οι ανισότητες είναι επιζήμιες για την ανάπτυξη.

■ **Το 2017 ο ρυθμός ανάπτυξης έκλεισε σε επίπεδα χαμηλότερα από τα προβλεπόμενα. Σας ανησυχεί η εξέλιξη αυτή για την επίτευξη του στόχου 2,4% το 2018; Ποιες πρωτοβουλίες σχεδιάζει να αναλάβει η κυβέρνηση για να πάρει εμπρός η μηχανή της ανάπτυξης;**

Όλες οι χώρες στην έξοδό τους από την κρίση του 2008 έχουν μικρότερη ανάπτυξη σε σχέση με την αναπτυξιακή πορεία που ακολούθησε προηγούμενες κρίσεις. Εμείς πληγώσαμε περισσότερο και βγήκαμε πιο αργά από την κρίση, άρα είμαστε τώρα σε αυτή τη φάση. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο το αναπτυξιακό σχέδιο είναι σημαντικό, για να επιταχύνει την ανάπτυξη. Παρ' όλα αυτά πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι η απασχόληση έχει αυξηθεί περισσότερο από όσο θα προέβλεπε κανείς με αυτόν τον ρυθμό ανάπτυξης, ενώ και τα στοιχεία της οικονομίας (επενδύσεις, εξαγωγές, μεταποίηση) σηματοδοτούν ότι θα είναι πιο θετικά τα αποτελέσματα για την οικονομία την επόμενη περίοδο. Παράλληλα, για τη χαμηλότερη επίδοση το 2017 αιτία ήταν και η αβεβαιότητα για τις αξιολογήσεις, λόγω της γνωστής διαμάχης μεταξύ των δανειστών. Το γεγονός ότι για το 2018 πλέον δεν υπάρχει αβεβαιότητα, σε συνδυασμό με τα όσα προανέφερα, συνηγορεί στο ότι δεν υπάρχει λόγος για να είναι κανείς απαισιόδοξος.

Έξοδος

«Όσο πιο καθαρή η έξοδος τόσο πιο καθαρό το σήμα προς τα έξω, αλλά και προς τα μέσα, ότι πρέπει να υπάρξει εμπιστοσύνη στο ελληνικό πολιτικό σύστημα, στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και στην κοινωνία γενικότερα ότι μπορούν να σταθούν στα πόδια τους»

συνέχεια από τη σελ. 15 >>

■ **Με όλα τα μέτωπα ανοικτά -και με τον τουρκικό κίνδυνο να αυξάνεται- μήπως απαιτείται εθνική συνεννόηση και διάλογος; Πόσο σας ανησυχεί η κλιμάκωση της έντασης από την Αγκυρα μετά και τη σύλληψη των δύο Ελλήνων αξιωματικών; Τι πρέπει να γίνει; Μήπως ήρθε η ώρα να αναλάβετε πρωτοβουλίες συζήτησης με την αντιπολίτευση και δη την αξιωματική;**

Η Τουρκία επί Ερντογάν αποτελεί έναν απρόβλεπτο γείτονα, στον βαθμό που προσπαθεί να λύσει τα γεωπολιτικά και οικονομικά της προβλήματα αυξάνοντας την ένταση τόσο στο εσωτερικό της χώρας, όσο και στις διεθνείς της σχέσεις. Με αυτή την έννοια, θα ήταν παγίδα να ακολουθήσουμε τον δρόμο της έντασης και της πολεμικής ατμόσφαιρας. Θεωρώ ότι η πολιτική της κυβέρνησης και του υπουργείου Εξωτερικών είναι νηφάλια και στον σωστό δρόμο. Από την άλλη, δυστυχώς, η αντιπολίτευση δείχνει δείγματα μιας νοοτροπίας που αναζητά λόγους επίκρισης της κυβέρνησης αδιαφορώντας για το δημόσιο συμφέρον και συμβάλει στο να επικρατήσουν ακροδεξιές και εθνικιστικές αντιλήψεις στην ελληνική κοινωνία.

«Ο Γιάννης Στουρνάρας, όσα χρόνια τον γνωρίζω, είναι πολιτικό ον και δεν έχω προσέξει να έχει μια φυσική ροπή αποφυγής της δημοσιότητας»

■ **Το κλίμα σκανδάλων και ιδίως η υπόθεση Novartis, με δύο πρώην πρωθυπουργούς, τον διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος και τον Έλληνα επίτροπο να διερευνώνται για τυχόν ποινικές ευθύνες, εκτιμάτε ότι επιτρέπει να δημιουργηθεί κλίμα συναίνεσης;**

Να διευκρινίσω ότι δεν συγχέουμε τη συναίνεση με τη συγκάλυψη, ούτε φυσικά επιθυμούμε να μετατρέψουμε τη Βουλή σε ένα ατέλειωτο δικαστήριο δηλητηριάζοντας την πολιτική ζωή της χώρας, πόσο μάλλον να αντιποιοιθούμε τη δικαστική εξουσία. Με αυτή την έννοια η πλειοψηφία της προανακριτικής επιτροπής δεν αποδίδει σε κανέναν ποινικές ευθύνες χωρίς τα αποδεικτικά στοιχεία που οφείλει να τα τεκμηριώσει η δικαστική εξουσία.

■ **«Ηθικό πλεονέκτημα της Αριστεράς δεν υπήρχε ποτέ», δηλώνει πάντως ο Κυριάκος Μητσοτάκης.**

Και γελάνε και οι πέτρες. Είναι πασίγνωστο, άλλωστε, ότι στη μεταπολεμική Ελλάδα η Αριστερά βάρυνε τους συνεργάτες των ναζι εθνικόφρονες και τους αντισσασιακούς προδότες και συμμορίτες, η Αριστερά οργάνωσε την αποστασία, η Αριστερά θεμελίωσε, με φανατισμό και αυταπάρνηση, το πελατειακό κράτος, οι αριστεροί παίρνανε μίζες για τα εξοπλιστικά και όχι μόνο, τα αριστερά κόμματα έχουν χρέη προς τράπεζες άνω των 100 εκατομμυρίων.

■ **Οι κάλπες, κύριε υπουργέ, μήπως πρέπει να σπθούν μετά την έξοδο από το μνημόνιο; Ωστε ο ελληνικός λαός να επιλέξει το δικό σας πρόγραμμα ή το πρόγραμμα του κ. Μητσοτάκη;**

Εργαζόμαστε ήδη για τη μεταμνημονιακή Ελλάδα. Για να μετασχηματίσεις την οικονομία, την κοινωνία και το κράτος χρειάζεσαι πολιτικό χρόνο. Για να κριθούμε δίκαια πρέπει να έχουμε προχωρήσει τη δουλειά μας. Με αυτή την έννοια όχι μόνο θα εξαντλήσουμε

την κοινοβουλευτική θητεία, αλλά θα ζητήσουμε και την εντολή για να συνεχίσουμε. Ως προς τη σύγκριση του προγράμματός μας με εκείνο της Ν.Δ., πιστεύω ότι κάθε μέρα και περισσότερο η ελληνική κοινωνία καταλαβαίνει ότι η αξιωματική αντιπολίτευση εκπροσωπεί πλέον τον βαθύ συντηρητισμό, την αντικοινωνική παλινδρόωση.

■ **Εκτιμάτε ότι οι προσεχείς κάλπες ολοκληρώνουν τη συνεργασία του ΣΥΡΙΖΑ με τους ΑΝΕΛ; Και όντως το Κίνημα Αλλαγής είναι ο προνομιακός σας σύμμαχος;**

Με τους ΑΝΕΛ έχουμε μια έντιμη και ειλικρινή συνεργασία, παρά τις σαφείς ιδεολογικές και πολιτικές μας διαφορές. Από την άλλη, το Κίνημα Αλλαγής, τόσο στα κείμενά του όσο κυρίως στην καθημερινή πολιτική πρακτική του, δείχνει ότι δεν μπορεί να χειραφετηθεί από τον δεσμό του με τη Ν.Δ. Μακάρι η σημερινή του εικόνα να ανατραπεί στο επικείμενο ιδρυτικό του Συνέδριο. Προσωπικά, δεν το πολυπιστεύω παρά τα πολιτικά μηνύματα που παίρνει πανευρωπαϊκά με την εκλογική συντριβή της Σοσιαλδημοκρατίας όταν δεν αλλάζει. Φαίνεται ότι το ηγετικό πολιτικό προσωπικό της Κεντροαριστεράς είναι ανεπίδεκτο μαθήσεως, παρά τα σκληρά πολιτικά μαθήματα που δέχεται στην πολιτική και εκλογική σφαίρα.

από τη νέα γενιά, όπου εκκολάπεται ένα πολύ σημαντικό -πολιτικά και πνευματικά- πολιτικό δυναμικό για τη ριζοσπαστική Αριστερά.

■ **Προανακριτική για την περίοδο Βαρουφάκη πρέπει να γίνει; Ο Τ. Βίζερ, π.κ., δηλώνει πως η χώρα τη συγκεκριμένη περίοδο της δικυβέρνησής σας ζημιώθηκε πάνω από 200 δις. ευρώ...**

Αν είχε παρουσιάσει φοιτητής μου τη μεθοδολογία του κ. Βίζερ, με την οποία προκύπτει το κόστος της πρώτης μας διαπραγματεύσεως, θα του/της είχα κάνει το σχόλιο ότι είτε δεν έχει διαβάσει πολύ, είτε διάβασε και δεν τα κατάλαβε. Η μεθοδολογία αυτή εδράζεται στο να αρχίσει κάποιος από έναν χρόνο, αυθαίρετα, να κάνει μελλοντικές προβλέψεις για την ανάπτυξη, να υποθέτει αυθαίρετως ότι η

«Εκκολάπεται ένα πολύ σημαντικό -πολιτικά και πνευματικά- πολιτικό δυναμικό για τη ριζοσπαστική Αριστερά»

«Οι “επίγονοι” του Αλέξη Τσίπρα θα προέρχονται από τη νέα γενιά»

■ **Σωστά η χώρα θέτει ως προϋπόθεση για την επίλυση του Σκοπιανού την αλλαγή του Συντάγματος της FYROM;**

Θεωρώ ως μείζον τον απεγκλωβισμό από τον αλυτρωτισμό και τον εθνικισμό που είναι πολύ περισσότερο από το γράμμα ενός Συντάγματος, χωρίς όμως να παραγνωρίζω τη σημασία του τελευταίου. Από αυτή τη σκοπιά θεωρώ ως σημαντικό την οικοδόμηση σχέσεων σεβασμού, αλληλεγγύης και συνεργασίας μεταξύ γειτονικών λαών παρά τις ανελαστικές διαπραγματεύσεις που διαιωνίζουν το πρόβλημα. Πιστεύω ότι η κυβέρνησή μας έχει υιοθετήσει σε μεγάλο βαθμό τις αξίες που ανέφερα.

■ **Αλήθεια, κ. υπουργέ, αισθάνεστε «δελφίνος»; Και θα διεκδικήσετε την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ μετά την αποχώρηση του Αλέξη Τσίπρα;**

Αισθάνομαι βασικά πανεπιστημιακός. Εξάλλου ο Αλέξης είναι νεότερός μου με πολύ επιτυχημένη πολιτική πορεία, νομίζω ότι οι «επίγονοί» του θα προέρχονται

τότε κυβέρνηση φταίει αν οι μελλοντικές προβλέψεις δεν επιβεβαιωθούν για τα επόμενα 35 χρόνια και να υπολογίζει το κόστος πάνω στη διαφορά μεταξύ των προβλέψεων και της πραγματικότητας ή ακόμη και μεταξύ διαφορετικών προβλέψεων. Θα μπορούσε οποιοσδήποτε φοιτητής που έχει διαβάσει περισσότερο να κάνει την ίδια άσκηση αρχίζοντας με το 2009, το 2010 ή το 2012 και θα έβρισκε ανάλογα ποσά. Νομίζω ότι δεν χρειάζονται προανακριτικές για να ανακαλύψουμε ότι μια τέτοια μεθοδολογία ούτε στέκει, ούτε διαφωτίζει τον δημόσιο διάλογο.